

Od řešení stížností k systematické ochraně lidských práv. Kancelář ombudsmana pořádá konferenci k 25. výročí

21.5.2025 - | Kancelář veřejného ochránce práv

Řadu významných hostů přivítala ve středu 21. května Kancelář ombudsmana na konferenci nazvané „25 let činnosti veřejného ochránce práv“. Patří k nim například ombudsmani Slovenska a Maďarska - Róbert Dobrovodský a Ákos Kozma, zástupce polského ombudsmana Adam Krzywoń, slovenský komisař pro děti Jozef Mikloško, předseda Nejvyššího správního soudu Karel Šimka, nejvyšší státní tajemník Jindřich Fryč či zástupci akademické sféry David Kosař a Dalibor Jílek.

„25. výročí Kanceláře ombudsmana je připomenutím toho, jak jsme v Česku v ochraně práv pokročili. Zároveň letošní oslavy vnímám jako uznání náročné práce a odhodlání mnoha lidí, kteří zanechali svou stopu na této čtvrtstoletí dlouhé cestě. Každý z nich si zaslouží velké poděkování,“ řekl ombudsman Stanislav Křeček u příležitosti dnešní konference.

Podobně to vidí i zástupce ombudsmana Vít Alexander Schorm: *„Když se ohlédnu za tím, co všechno za uplynulé roky Kancelář ombudsmana vykonala, jsem hrdý na to, jak se v českém prostředí zavedla a jaký respekt si získala u politiků, odborníků i mezi občany.“*

Od prvopočátků v roce 2000 se toho událo mnoho. V prvních letech se ombudsman zaměřoval výhradně na agendu stížností a ochranu lidí před nesprávným konáním úřadů. Během času se ale jeho pravomoci rozrostly.

V roce 2006 ombudsman začal dohlížet na podmínky na místech, kde žijí lidé omezení na svobodě, jako jsou třeba dětské domovy, domovy pro seniory, psychiatrické nemocnice, věznice, policejní cely a další zařízení. O tři roky později přibyla oblast diskriminace, za další tři začal sledovat v rámci prevence špatného zacházení vyhoštění a předání cizinců. Jeho povinnosti se rozšířily i o šest let později. Tehdy se ombudsman začal věnovat také tomu, jak Česká republika naplňuje práva lidí s postižením. Zároveň se stal orgánem sledujícím dodržování práv občanů Evropské unie na volný pohyb a pobyt. Zahájil monitorování práv občanů EU u nás i českých občanů, kteří se ze zahraničí vrátili.

„Kancelář ombudsmana si v minulosti dokázala velmi dobře poradit s neustále se rozšiřující agendou. Věřím, že stejně úspěšně se vyrovnáme i s úkoly, které máme začít vykonávat od 1. července. Těmi se stane agenda dětského ombudsmana a nezávislé lidskoprávní instituce (NHRI),“ doplňuje ředitelka právní sekce ombudsmana Jana Gregorová.

Zatímco dětský ombudsman bude, stručně řečeno, prosazovat práva dětí v jednotlivých případech i na systémové úrovni, nezávislá národní lidskoprávní instituce (NHRI - z anglického National Human Rights Institution) bude působit jako „výstražná kontrolka“ v systému ochrany lidských práv obecně.

Nebude novým úřadem, ale novou působností ombudsmana. Ta mu ukládá chránit a nezávisle prosazovat lidská práva. Kromě toho bude také monitorovat jejich dodržování a vyhodnocovat, jak naplňování práv zlepšovat. Jeho úkolem bude i preventivní činnost, proto bude vydávat doporučení, jak porušování lidských práv předcházet. V neposlední řadě mandát NHRI ombudsmanovi svěřuje

úkoly, jako je osvěta a vzdělávání v oblasti lidských práv.

Od července 2025 se tak ombudsman bude moci věnovat lidským právům i v oblastech, které byly dosud z jeho působnosti vyloučeny. NHRI se včlení do jeho stávajících činností a dojde k ještě větší spolupráci napříč celou Kanceláří ombudsmana.

- Podrobněji národní lidskoprávní instituci
- Podrobněji o dětském ombudsmanovi
- Fact sheet – 25 let ombudsmana v ČR

https://www.ochrance.cz/aktualne/od_reseni_stiznosti_k_systematicke_ochrane_lidskych_prav-kancelar_ombudsmana_porada_konferenci_k_25-_vyroci